

ANMELDELSE PÆDAGOGIK 10. jan. 2019 | kl. 08:46

# Når noget er vigtigere end andet

*Af: Jens Raahauge*

Verden er i ubalance. Derfor er det vigtigt at sætte kurs efter de mål, som er vigtigere end andre. FN's 17 verdensmål bliver i denne bog gjort til mulig handling i hverdagen fra daginstitution over grundskole og gymnasium til højskole.



## Fakta

---

**Titel**

Hva' nu?

**Forfatter**

Mads Strarup

**Pris**

178

**Sider**

120

**Forlag**

Fjordager

Der er en god portion luft i politiske hensigtserklæringer om viljen til at ville gøre noget imod klimaændringer og resurseoverforbrug; det være sig fra det globale klimatopmøde i kulnationen Polen og fra de nationale kvotehandlende miljøministre. Når den ballon lækker, lugter det ildevarslende. Man kan nemt komme til at føle sig utilstrækkelig og handlingslammet, eller man kan forfalde til teoretiserende scenarier for eksempel hos os i uddannelsessektoren.

Problemformulering, research og fremlæggelse: bingo!

Men efter læsning af Mads Strarups fine, lille bog "Hva' nu?" må det stå klart, at der er andre, mindre nølende og defaitistiske og mere handlingsorienterede muligheder. Ved hjælp af beskrivelser af helt konkrete indsatser i en daginstitution, i en grundskole, på et gymnasium og på en højskole får vi beretninger om hverdage for børn og unge, hvor bidrag til opfyldelse af verdensmålene ikke er teoretiseren og snak alene, men handlinger med perspektiv.

Beskrivelserne er vidt forskellige, dels betinget af at omhandle forskellige aldersgrupper, dels udsprunget af de tanker og omstændigheder, som i hvert enkelt tilfælde har ført til handlingerne.

I børnehaven Gustavsminde lidt uden for Assens på Fyn arbejder man efter en langsomhedens pædagogik, der giver børnene muligheder for at fordybe sig i de rammer, som et nedlagt, mindre landbrug stiller til rådighed. Og nedlagt er så meget sagt, snarere er det nedarvet, fordi en barnløs bonde, Gustav Jensen, testamenterede sin gård til nyttige formål i Assens Kommune. Her er altså vand og jord og dyr og planter - og børn. Her handler det ikke alene om skovbørnehavens friske luft eller samarbejde med madmor om tilberedning af de økologiske råvarer. Nej, her drejer det sig om at leve med årstidernes skiften og altings sammehæng.

I en nedlagt lakfabrik på Amager er Den grønne Friskole blevet oprettet. Da den startede i 2014, gik eleverne mestendels i udeskole, fordi der endnu ikke var lokaler klar. Siden er det blevet muligt at være både ude og inde, hvad man så også er. Grundfilosofien er at tænke på tværs - af årgange, af fag og af grænsen mellem skole og omverden. Skolen bygger på nærvær, ligeværd og noget, jeg ville kalde balanceværd. Bæredygtighed er ikke et afgrænset pensum, men en måde at leve på. De ministerielle tilsynsrapporter tyder på, at denne form for skole kan leve op til lovens formelle krav; det kan lade sig gøre!

På Espergærde Gymnasium og HF har to lærere taget initiativ til oprettelsen af et CO2-udvalg, som skal arbejde for, at den etablerede institution bliver klimavenlig, og på at eleverne gennem ligeværdig inddragelse bliver bevidste og ansvarlige over for gymnasiets bæredygtighed. Alle personalekategorier er involverede i det arbejde, som allerede har givet mærkbare resultater og offentlig opmærksomhed.

Endelig lægger forfatteren turen om ad Jyderup Højskole, hvor man arbejder på projekt Grøn Guerilla, der har som mål at lave om på tingene. Mange ting kan lade sig gøre i denne institutionsform, som ikke har de samme bindinger som andre børne- og ungdomsinstitutioner. Men netop derfor kan der eksperimenteres til inspiration for os alle; en slags fri uddannelsesforskning, kunne man kalde det. Mantraet er, at vi har fået kloden til låns af vore børn, og derfor må vi kunne give dem den tilbage i god stand. Derfor må ting gøres anderledes. I gamle dage skulle der i

højskolen puttes ånd ind i kloge hænder. I dag skal der føjes kloge hænder til åndfulde hoveder. Og så er spørgsmålet, om højskolen og den bog- og røv til bænke-orienterede skole ikke har mange fællesinteressefelter?

Når forfatteren vælger at præsentere fire institutionstyper, der har taget hånd om arbejdet med bæredygtighed på basis af væsensforskellige betingelser og på varierede måder, så drejer det sig selvfølgelig om at promovere tankegangen om bæredygtighed, for der er altså mange farbare, men endnu ikke anlagte veje at gå. Men det handler også om at få os til både at få øje på de spæde første step, som blandt andet skitseres i gode råd efter hvert kapitel, og at få revet os ud af vores og vore institutioners forkærlighed for teoretisering frem for handling.

Bogen er hurtigt læst, men dens indhold er svært at lægge fra sig.

Min eneste anke er, at begrebet bæredygtig dannelse bliver redet lystigt og tit i hvert kapitel. For mig at se kan det bidrage til at slide begreberne ned. Dannelse er altid bæredygtig, fordi den handler om til enhver tid at have øje for andre og det, der er større end en selv. En dannelse, der ikke omfatter en bæredygtig klode at leve på, er og bliver halvdannelse. Så lad os arbejde for bæredygtighed, så følger dannelsen med. Men den er så meget mere!

Anmeldelse: Bæredygtig fremtid

Vandkunsten 12, 1467 Kbh K,  
tlf 3369 6300, folkeskolen@folkeskolen.dk